5398 83762

Quod bene vertat Deus Opt. Maximus.

DISPVTATIONEM PVBLICAM INAVGVRALEM

DE

Febribus Intermittentibus;

Ex Authoritate Magnifici D. Rectoris,

D. FRANCONIS BVRGERSDICII,
lib. Art. M. Philoſophiæ Profeſſoris Clariſſimi; Conſenſu Ampliſſimi Senatus Academici; decreto inclytæ Facultatis Medicæ;

Vt Doctoratus gradum in Medicina obtineat;

Indicit

ASSVERVS REGEMORTERVS,
Londino-Anglus.

Ad diem 22. Ianuarij, Horis locoque ſolitis.

LVGDVNI BATAVORVM,
Excudebat WILHELMUS CHRISTIANI.
CIϽ IϽ C XXXV.

Reverendis, Conſultiſsimis, Spectatiſsimis
VIRIS,

D. AMBROSIO REGEMORTERO, Eccleſiæ Londino-Belgicæ Paſtori fideliſſimo, Parenti ſuo colendiſſimo;

D. PETRO CUNÆO, I.V.D. & ejuſdem Facultatis in Academiâ Lugd-Bat. Prof. celeberrimo.

D. HERMANNO CLINCBILIO, Med. Doct. & apud Middelburgenſes Practico vigilantiſſimo,

D. WILHELMO THILENO, Verbi divini Preconi digniſsimo,

Cognatis ſuis plurimum honorandis;

UT ET

Ampliſsimo, Litteratiſsimo, Clariſsimo Viro,

D. THOMÆ FARNABIO, olim ſtudiorum ſuorum Promotori ſummo, de ſe meritiſsimo;

Hanc Diſputationem Inauguralem obſervantiæ debitæ ergò dedicat, conſecratque

ASSUERUS REGEMORTERUS,

Reſpondens.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

DISPVTATIO MEDICA INAVGVRALIS, DE

Febribus Intermittentibus.

THESIS. I.

DE Febribus Intermittentibus verba facturi, præcipua quæ de ijs in genere dici poſſunt præmittemus, deſcenſuri deinde ad earundem ſpecies, quum, monente Ariſt: in Poſt: Analyt: affectio generica generi ſit accommodanda, non ſpeciei.

II.

Antiquis Febris Intermittens dicebatur quæcunque aliquam in calore mutationem Periodicam habebat, nunc exacerbata, nunc remittens. Nos cum Recentioribus Intermittentem contra-diſtinguimus omni Continuę ſive ſit Συνοχὸς ſive Συνεχὴς, & per eam intelligimus *Febrem Putridam periodicam, in quâ inter exacerbationes duas mediat* Ἀπυρεξία.

III.

Quemadmodum cauſa proxima Febris Continuæ ſunt vapores putridi continuò Cor afficientes; Ita Intermittentis ſunt vapores putridi per intervalla Cor impetentes.

IV.

Quare, Ideò Paroxyſmum excipit Ἀπυρεξία, quia per eum materia putrida vapores putridos ſubminiſtrans è corpore excreta eſt. Facultas etenim Expultrix ab eâ efferveſcente laceſſita eam extra Vaſa eructat, & in illas partes excutit in quas extrema Venarum & Arteriarum deſinunt, Ventriculum, Inteſtina, Renes, Habitum corporis, ex quibus deinde è corpore eliminatur.

V.

Ideô Ἀπυρεξίαν excipit alius Paroxyſmus, quia ob perſeverantem in parte aliqua primæ Regionis debilitatem nova materia excrementitia Ἀπυρεξίας tempore in foco ſubnata, (vel etiam antè ibidem collecta ſed ob ineptitudinem nondum putredinem perpeſſa) partim proprio vitio, (ὑπ' οἰκίας μοχθηρίας inquit Gal:) partim à putridis ex præcedenti paroxyſmo reliquiis, (ὑπὸ τῶν ἐγκαταλελειμμένων σηπεδονωδῶν περιττωμάτων) ſuo tempore fermentatur, in Vaſis effervеſcit, unde rurſus vapores putridi ad Cor elevantur.

VI.

Ideò ſervant determinatam Periodum humores ſinguli, ut Bilis alternis; Pituita quotidie; Melancholia quarto quoque die Paroxyſmum exhibeat; quia à fermento putredinali (σηπεδονώδει περιττώματι) ex præcedenti Paroxyſmo in foco relicto, à quo humores excrementitij novum facturi Paroxyſmum initium putredinis capiunt, in diverſis Febribus diverſo, ſtatis illis temporibus ad gradum iſtum putredinis deducuntur, ſub quo efferveſcentes in foco Expultricem laceſſant.

VII.

Paroxyſmorum Longitudo & Brevitas pendent ex humoris quantitatis & qualitatis, Virium, & Corporis conſtitutionis ratione. Si humor ſit multus, frigidus, craſſus, viſciduſque; Vires debiliores; & corporis habitus denſior, longiſſimus fit Paroxyſmus: ſi contrario modo ſe hæc habeant, fit breviſſimus: ſi medio modo, etiam medio modo ſe habet Paroxyſmi duratio.

VIII.

Anticipant aut Poſtponunt Paroxyſmi ſub eodem Typo, ubi facta eſt mutatio aliqua accidentalis in humore excrementitio facturo Paroxyſmum, nimirum ſec: quantitatem vel qualitatem, ex quacunque causâ id eveniat.

Tunc

Tunc etenim variatâ diſpoſitione patientis humoris, diſformiter in eo recipitur actio fermenti putredinalis, citius vel tardius. Non tamen plane mutatur Febris Typus ex: gr: Tertianus Typus in Quartanum, niſi ubi fermentum putredinale tranſit in aliam ſpeciem, Bilioſum ex: gr: in Melancholicum. IX.

Focum in Febre Intermittente ſtatuimus ramos Venæ Portæ, Splenicos & Meſentericos. In his etenim congeruntur humores illi excrementitii, ſive id fiat ob errorem externum in cibo & potu ſec: qualitatem, quantitatem, tempus & ordinem aſſumendorum; ſive id fiat ob Partis alicujus primæ Regionis vitioſam diſpoſitionem contractam ex ijs quæ aſſumuntur, quæ geruntur, quæ retinentur & excernuntur, aut quæ forinſecus admoventur; qui putreſcentes, & inde quaſi ebullientes, Expultricem irritant, quæ tum eos per corporis vaſa & meatus ſenſibiliter & inſenſibiliter quâ data via evacuat, cum ij humoribus utilibus non ſint exactè commiſti, ſed tantum confuſi quaſi, adeoque pepaſmum, ut excernantur, (quemadmodum in Continua) non flagitent. X.

Febris Intermittens vel Tertiana ſeu Bilioſa, vel Quotidiana ſeu Pituitoſa eſt, vel Quartana ſeu Melancholica; & quęlibet harum vel Pura, ex humore ſimplici: vel Notha ex humore alij commiſto, ita tamen, ut inter ſe quaſi ſub unâ formâ coeant. Dantur etiam, etſi rariſſimè, Intermittentes longioris typi, quintani, ſextani, ſeptimani &c. An rari hi typi ſunt ſpecies ſimplicium typorum interpolatâ una acceſſione aut pluribus, ut cenſet Doctiſſ. Cæſalpinus? An potius, cum hæ febres longæ eſſe, & Autumno ferè ut Quartanæ oriri dicantur, fiunt ab humore melancholico diverſi gradus ab eo qui Quartanam efficit, qui à σηπεδονώδει μιάσματι ſibi reſpondente ante quintum, ſextum, ſeptimum, &c. diem non efferveſcit, ſive ob re-

ſiſtentiam humoris excrementitii contra putrèdinem, ſive ob parvam fermenti putredinalis activitatem, ſive ob utramque?

XI.

Signum hujus Febris proprium & inſeparabile eſt Ἀπυρεξία inter duos Paroxyſmos. Eſt & proprium & inſeparabile ſignum Rigor, Horror, aut Refrigeratio Periodica in principio Paroxyſmi. Fit hic Rigor, à quo Horror tantum ſec. minus differt, Et, quia partes membranoſæ habitus corporis compatiuntur partibus membranoſis abdominis ab humorum putreſcentium agitatorum acrimoniâ vellicatis; Et, quia ipſæ vellicantur ab humoribus acribus ad ambitum corporis profuſis. Refrigeratio Partium externarum fit retracto calido influente verſus ſuum principium.

XII.

Omnis Febris Intermittens ſuâ naturâ minus periculoſa eſt Continuâ.

Terminatur tunc ex toto, cum ſublata eſt diſpoſitio prava in parte debili humores excrementitios ad putredinem tendentes ſuppeditante; & fermentum putredinale è foco excuſſum eſt; quod aliquando fit cum ejus è corpore eliminatione, aliquando cum ejus in partem externam ignobilem ἀναδόσει.

Terminantur Paroxyſmi, humore putrido ſenſibiliter per vomitum, alvi fluxum, vrinas, ſudores; & inſenſibiliter per tranſpirationem è corpore profligato: Ideoq; ut antea diximus, breves aut longi ſunt, pro harum Viarum, Humoris, & Virium ratione

Brevitatem & Longitudinem morbi oſtendent ſigna coctionis, quæ quò citiùs vel tardiùs apparent, eò brevior vel longior erit morbus. Paroxyſmorum quoque mutationes, & τῶν περιόδων πρὸς ἀλλήλας ἀνταποδόσιες perpendendæ ſunt. *Quibus* inquit Hipp. l. 4. Aph. 30. *Paroxyſmi fiunt, quâcunque Horâ febris dimiſerit, eâdem ſi poſtero die*

repe-

repetat, judicatu difficilis eſſe ſolet. Sin aliâ horâ redeat, vel anticipando, vel poſtponendo, fere brevior erit morbus.

XIII.

Medendi Indicationes in hâc febre ſumunrur à Causâ, Febre ipsâ, & Viribus. Humores nimirum excrementitij geniti ſunt præparandi, evacuandi, & ne novi ſubnaſcantur διάθεσις prava in parte eos cumulante tollenda; Fermentum putredinale in foco relictum extirpandum: Ratione Febris refrigerandum eſt: Vires ſunt conſervandæ.

XIV.

His Indicationibus ſatisfaciendum Chirurgiâ, Pharmaciâ, Diætâ. Si ergò adſit Plethora in corpore Pura vel Notha, Reſpectu Vaſorum vel Virium, præmiſſo Clyſtere aut Leniente medicamento ſecetur Vena in brachio, tempore Intermiſſionis, nunquam cum Iac. OEtheo in Paroxyſmo. Vicariæ Phebotomiæ ſint Cucurbitulæ cum ſcarificatione. Hæmorrhoides internæ, cum è foco evacuent, apertæ magnam utilitatem adferunt, ſed ne tentetur earum apertio in non aſſuetis, niſi, Naturâ hanc viam affectante, tumidæ fuerint.

XV.

Quomodo humores excrementitii ſint præparandi, & evacuandi, & partis affectæ debilitas tollenda, in ſpecie poſtea dicetur. Fermentum putredinale commodiſſimè Sudoriferis diſcutitur. Periculoſiſſimæ tamen plenum opus aleæ eſt cum Rulando ſolis ſudoriferis in curatione hujus morbi uti, non præmiſſis alijs evacuationibus. Non ſemper etiam tutò adhibentur illa quibus quidam Paroxyſmum impediunt, Creta, Pulvis è Cochlearum teſtis, ex oculis Cancri &c. niſi ante ſubductis per purgantia humoribus excrementitiis. Topica carpo applicata ex telis aranearum, oleo earum, fuligine è furno &c. non ſunt omninò improbanda, præſertim ſi febris in Declinatione verſetur. Dum hæc omnia peraguntur, Roborantia

tia non ſunt negligenda; interna & externa; Febriſque ipſius habenda ratio.

XVI.

Exhibendus cibus cum vires eum indicant, neque aliquid adeſt quod eum prohibeat. Quare in Paroxyſmo non exhibendus, niſi inſignis Virium reſolutio id efflagitet. *Quicunque morbi*, inquit Hipp. l. 1. Aph. XI. *per Periodos exacerbantur in eorum Paroxyſmis cibum ſubtrahere oportet.* Et, ſi indicatione à Viribus ſuperante contra-indicationem à causâ morbificâ, concedatur in exacerbatione cibus; declinandus in eo tum exhibendo, quantum quidem licet, Status. Quo Febris eſt diuturnior eò cibo craſſiore & copioſiore utendum, ut Vires ad Statum uſque durent. Quis cibus & potus cui ſpeciei conueniat poſtea in ſpecie proponemus. Somnus vitetur in Paroxyſmo, præcipue ante Declinationem, &c.

de TERTIANA INTERMITTENTE.

XVII.

Tertiana Intermittens eſt, *quæ tertio quoque die exacerbatur, orta à vaporibus putridis tertio quoque die ex bile excrementitia in primis viis putreſcente elevatis.* Si Bilis hæc ſola ſit, fit Pura; ſi Pituitæ aut Melancholiæ commiſta, fit Notha. Bilis autem hujus Febris cauſa non tantum eſt Naturalis qualis ea eſt quæ in veſiculâ fellis colligitur, ſed & Præternaturalis, Vitellina, Porracea, Æruginea, & Iſatodes.

XVIII.

Cauſæ ergo remotæ hujus Febris ſunt quæcunque faciunt ad Bilis cumulationem in primis viis: Conſtitutio calida & ſicca Totius, aut Ventriculi, & præcipuè Hepatis, intra vel extra ſanitatis limites conſiſtens; Alimentorum calidorum & in bilem fæcundorum multus & diuturnus uſus; Vigiliæ; Curæ; Ira; Inedia; Exercitia & labores vehementes; Retentio климat bilioſi humoris evacuari ſoliti;

Aer

Digitized by the Internet Archive
in 2020 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b3186966x

ſectionem, & permittant Vires, ſecanda Vena. Neque in eligendo tempore venæſectionis tam reſpiciendum eſt ad numerum Paroxyſmorum, quam ad præſentiam Indicantis & abſentiam Prohibentis. Ideòque & ſtatim poſt primum Paroxyſmum poterit inſtitui venæſectio. Vires in Tertianâ Nothâ largiorem ſanguinis detractionem permittunt, quam in Purâ.

XXIV.

His præmiſſis, præparanda Bilis ſyr. acetoſ. ſ. oxyſacch. de acetoſ. citri, de cichor ſ. cum aq. & decoct. rad. cich. gram. tarax. endiv. ſcariol. lactuc. &c. in Nothâ addantur ſyr. cap. ven. byzant. de fumar. oxym. ſ. &c. cum aq. vel decoct. rad. fænic. beton. chamæm. abſinth. &c. Præparata eò ducenda quò maxime vergit. Si ſurſum, excludatur per vomitum iis quæ ſupra propoſuimus: ſi deorſum vergat, commodiſſimè exhibetur Rhab. ʒj. vel ʒjß in aq. vel decoct. cichor. endiv. vel ſero lactis, cum ſpicæ & ſchœnanthi ℈ß infuſ. add. col. expreſſ. pulp. tamar. &c. In Nothâ Phlegmagoga, vel Melanagoga admiſcenda. Poſt purgationes reliquiæ humorum per urinas & ſudores evacuandæ. Per urinas eas ſubducent emulſ. ſem. 4. frig. maj. factæ per ſerum lactis vel aq. gram. frag. &c. decoct. rad. gram. aſparag. fænic. cap. ven. abſinth. &c. Diſcutient eas per ſudores aq. hord. acetoſ. card. bened. ſcabioſ. fumar. centaur. min. &c. Poſt has evacuationes, Partes debiles roborandæ, reſiduumque fervoris extinguendum. Aſſumatur ergo conſerv. cichor. viol. acetoſ. cort. citri condit. diamarg. frig. diarrhod. Abb. diatr. ſantal. &c. Foveatur Ventriculus decoct. roſ. rubr. menth. abſinth. ſpic. &c. Deinde rigetur ol. abſinth. maſtich. nard. &c. Foveatur Hepar decoct. cich. endiv. tarax. roſ. agrim. abſinth. chamæm. &c. Inungatur ung. roſ. ſantal. &c.

XXV.

Aer quem inſpirat æger frigidus ſit naturâ, vel arte. In Purâ frigidior quam in Nothâ. Cibus ſit refrigerans, & hu-

mectans, εὔπεπτος & εὔχυμος, ut Ptiſana, juſcula ex pull. gallin. & carn. vitul. alterata lactucâ, portul. endiv. acetoſ. & borrag. & perfuſa limonum ſucco; carnes pull. gall. &c. In Nothâ pro ratione humoris commiſti minus ſit frigidus cibus, ſitque attenuans, & largiùs exhibendus. Potus ſit cereviſia tenuis, quæ, ſi opus ſit, idoneis plantis poterit alterari. Tempus eum in Paroxyſmo exhibendi eſt Status. Alvus reſpondeat ſuo officio. Denique cum corporis quiete, animi tranquillitas conjungatur.

de QVOTIDIANA INTERMITTENTE.

XXVI.

Quotidiana Intermittens eſt, *quæ quotidiè exacerbatur, orta à vaporibus putridis quotidiè ex Pituitâ excrementitiâ in primis viis putreſcente elevatis.* Cauſæ ergò remotæ hujus Febris ſunt quæcunque faciunt ad Pituitæ cumulationem in primis viis: Conſtitutio frigida & humida Totius, aut Viſceris alicujus, Ventriculi præcipuè, Hepatis, &c. Alimenta frigida & humida; Somnus nimius; Voracitas; Vita deſes, aut Exercitia intempeſtiva; Veneris uſus immoderatus; Conſuetæ evacuationes pituitoſæ ſuppreſſæ; Aer frigidus & humidus; &c.

XXVII.

Cognoſcitur, ſi præceſſerint illa quæ diximus facere ad Pituitæ congeſtionem in primis viis: Si invadat Febris nocturno tempore præcipuè, idque cum extremorum tantum Refrigeratione, aut Horrore; ſi inde calor foràs tardè prorepat iſque admotæ manui halituoſus primò occurrat inſtar fumi ex accenſis lignis viridibus elevati, manui autem diutius admotæ utcunque mordax appareat, ſi deinde à calore diffuſo non multum angatur æger ſiti, difficultate reſpirandi, &c. Adeſt corporis gravitas, propenſio in ſomnum, ſæpe in principio Paroxyſmi Lipothymia, &c. Pulſus tantò minores ſunt pulſibus Quartanæ quantò Quartanæ pulſus minores

ſunt

ſunt Tertianæ, &c. Dejectiones per alvum & urinas crudæ ſunt, &c. Paroxyſmus durat ad horas 18. Hæc cernuntur in Purâ; in Nothâ & ea quæ humorem commiſtum atteſtantur.

XXVIII.

Febris hæc non omninò caret periculo, cùm diuturna ſit, & quotidiè infeſtet; ideoq; nonnunquam ægrum; labefactatâ Viſcerum œconomiâ, in Cachexiam, Hydropẽ, &c. deducit. Durat ad dies 40, 60, & amplius. Si Initio Paroxyſmi accidat vomitus, & in Statu, ſudor, brevitatem morbi ſignificat. Cum urinæ poſt tenues & aqueas redduntur craſſiores, turbidæque, & rubræ, expectandus brevi Status.

XXIX.

Pituita ut frigida, indicat calefaciendum eſſe; ut humida, ſiccandum. Contra-indicat Febris. Ideoque Indicationis potioris major habenda ratio, quæ quidem hîc à causâ ſumitur. Vt craſſa, indicat attenuandum; ut viſcida, incidendum & abſtergendum. Humor præparatus evacuandus. Pituitæ generatio per diſpoſitionis eam cumulantis ſublationem prohibenda. Reliquiæ pituitoſæ extirpandæ. XXX.

Ad vias ergò primas evacuandas paretur Clyſter ex decoct. bet. mercurial. pariet. flor. chamæm. melilot. ſumm. aneth. ſem. aniſ. fænic. cartham. furf. add. elect. diacarth. hier. picr. mel. roſ. &c. Si ægri natura ferat, utiliſſimè provocabitur vomitus per ſucc. aut decoct. raph. ſem. atripl. aneth. geniſt. aſar. &c. Lenitiva parentur ex aloe, &c. Venæ ſectio rarò in hâc Purâ locum habet. XXXI.

Præparetur deinde materia oxym ſ. & c. ſyr. acetoſ. byzant. ſ. & c. de 2. rad. de 5. rad. de hyſſop. cum decoct hyſſop. beton. agrim. cap. ven. calaminth. &c. incipiendo à mitioribus inde ſenſim ad valentiora progrediendo. Præparatus humor per Vomitum educetur ijs quæ ante propoſuimus: per Alvum diaphæn. agar. troch. diacarth. mechoac. turbith &c. Et omnino continuandus uſus præparantium &

purgantium, donec corpus humorum acervo ſufficienter ſolutum videatur. Per urinas poſteà reliquiæ deturbandæ decoct. rad. aper. cic. rubr. &c. Per ſudores eas diſcutient decoct. catd bened. ſarſæpar. ſaſſafr. ſal. abſinth. theriac. &c. & balnea ſicca, vel humida ex decoct. herb. calef. & ſicc. calaminth. orig. thym. artemiſ. roriſm. deinde poſt baln totũ corpus, præcipuè ſpina dorſi, fricetur, eaq; ol. irin. coſtin. &c. inungatur. Deniq; Viſceribus, (quæ etiam dum hæc omnia fiunt non negligenda, præcipuè ventriculo roborandis ſtudendum. Concinnẽtur ergò Opiatæ ex troch. de abſinth. cort. citr. condit. aromat. roſ. cõſerv. anth. ſyrup. de menth. diatr. piper. &c. Inunganturhypochondria ol. Chamæm. maſtich. de nuc. moſch. &c. Applicetur Ventriculo cerat. ſtomach. empl. de bacc. laur. &c. In Quotidiana Nothâ pro humoris admixti ratione variet curatio.

XXXII.

Contineat ſe Æger in Aere modicè calido ſicco, puro & lucido. Victus ſatis plenus ſit, ut proportionetur morbi longitudini. Sit incidens & attenuans. Condiantur ergò carnes petroſel. chæreſol. hyſſop. thym. puleg. &c. Potus ſit hydroſacch. cinam. conditum, hydromel, vinum oligophorum, &c. Vigiliæ & exercitatio modica, modò vires permittant, magis ſunt ex uſu quam ſomnus & otium. Excretiones conſuetæ ut procedant; procurandum. Animus ad hilaritatem componendus.

de QVARTANA INTERMITTENTE.

XXXIII.

Quartana Intermittens eſt, *quæ quarto quoque die exacerbatur, orta à vaporibus putridis quarto quoque die ex Melancholiâ excrementitiâ in primis vijs putreſcente elevatis.* Pura fit à ſola Melancholia naturali: Notha & à præternaturali, quæ in ſpecie Atra Bilis dicitur; & à naturali Pituitæ aut Bili commiſta.

XXXIV.

Cauſæ ergò remotæ Quartanæ Puræ ſunt quæcunque faciunt

ciunt ad Melancholiæ cumulationem in primis viis. Conſti-ſtitutio frigida & ſicca Totius, aut Ventriculi, Lienis, & Hepatis; Alimenta craſſa & fæculenta; Vita triſtis, ſolitaria; Conſuetæ evacuationes melancholicæ per hæmorrhoidas, alvum, uterum in mulieribus, &c. ſuppreſſæ; &c.

XXXV.

Cognoſcitur, ſi præceſſerint illa quæ diximus facere ad melancholiæ in primâ Regione corporis cumulationem: ſi Paroxyſmum ſtatim antecedat frequens oſcitatio & pandiculatio; ſi inde invadat cum moleſto Horrore & Refrigeratione, aut etiam Rigore; ſi deinde calor tardè foras prorepens non ſit æſtuoſus, ſed ſubmiſſus, mordacior tamen quam in Quotidianâ; &c. Pulſus in hac Febre ſunt rariſſimi, videturque Arteria quaſi ad interiora retracta. Vrinæ initio tenues ſunt & aqueæ, in progreſſu craſſiores, coloratioreſq; ſed in colore & contentis ſæpe variantes. Sitis & Vigiliæ ægrum vehementiùs premunt quam in Quotidianâ, mitiùs tamen quam in Tertiana; &c. Paroxyſmi ſæpius intra 12. horas terminantur; interdum & ad 24. horas extenduntur. Et hæc quidem ſignificant Puram; Notha ex ſignis Atræ Bilis, & humoris commiſti innoteſcit.

XXXVI.

Quartana Pura ferè periculo caret, modo ſit ſine gravi viſceris alicujus affectu. Liberat ægrum ſæpè ab affectibus graviſſimis. A Convulſione, ex 70. Aph. l. 5. ab Epilepſiâ, ex l. 1. Epidem.

Durat ſæpe non ſolum ad aliquot menſes, ſed & annos. Æſtiva utplurimum brevior eſt Autumnali, præcipuè ea quæ Hyemem attingit, juxtà Aph. 25. l. 2. Notha brevior eſt Pura.

XXXVII.

Melancholia, cùm frigida & ſicca ſit, indicat calefaciendum & humectandum. Cùm etiam craſſus ſit, indicat attenuandum. Præparatus humor evacuandus. Melancholiæ genera-

neratio per diſpoſitionis melancholicæ ſublationem prohibenda. Reliquiæ melancholicæ expellendæ.

XXXVIII.

Per Clyſterem ergò emollientem, aut medicamentum leniens ore aſſumptum ex caſſ. polipod. epithym. diacathol. &c. alvo repurgatâ, ſi conveniens Indicati materia videatur venæſectio, inſtituetur ea utiliſſimè in Baſilicâ aut Medianâ ſiniſtrâ, præſertim ſi detur Anaſtomoſis Vaſis brevis cum Diaphragmaticâ ſiniſtrâ, cujus mentionem facit Cl. Riol. Anthrop. l. 2. c. 17. Aperiatur Vena ſatis amplo foramine, ne ſanguis tenuior & ſeroſior tantùm effluat craſſiore in venis reſtibili. Non video quam prærogativam hîc habeat ſectio Salvatellæ. At Hæmorrhoides internæ quæ plerumque à ramo Splenico proficiſcuntur, cùm melancholicus humor maximè circa Lienem reſtagnet, cum ſummo Ægri commodo in hâc Febre aperientur, verſus Coccygem & magis introrſum ad Inteſtinum admovendo hirudines.

XXXIX.

Attenuetur hinc humor initio lenioribus minuſque calidis ut ſyr. de borrag. bugl. de fumar. ſ. de pomis. &c. cum aq. borrag. bugl. endiv. fumar. &c. Deinde ad fortiora progrediendum, ſyr. de meliſ. de fumar. c. de 5. rad. oxym. ſcillit. &c. Si horum efficaciam eludat humoris craſſities, ad medicamenta è chalybe parata, ammoniac. extract. ſplen. bov. &c. adſcendendum. In morbi progreſſu admixta antiſcorbutica ſunt ex uſu, ne ad malignitatem ſcorbuticam declinet humor melancholicus. Materia probe præparata evacuetur primò mitioribus purgantibus, ſyr. de pom. Reg. Sab. de epith. de fol. ſenn. diacathol. &c. inde deveniendum ad fortiora confect. Hamech. pil. ind. ſine quibus. de lap. lazul. oxym. helleb. Geſn. &c. Repetantur ſæpiùs præparantia & purgantia, cùm humor per craſſitiem ſuam poſtulet ἐπίκρασιν. Vomitus etiam per intervalla in hâc Febre procuratur utiliter, cum

die-

diebus intermiſſionis, tum in principio Paroxyſmi. Intereà nonnunquam à medicamentis aliquandiu deſiſtere expedit; Ut enim Melancholia, teſte Aretæo, cedit cedentibus medicis, ita & Quartana: adeò ut quandoque optimum ſit remedium, nullum adhibere remedium. Reſiduo expellendo per urinas & ſudores conveniunt ea quæ in Quotidianâ præſcripſimus. Ad viſcera roboranda troch. de abſinth. de eupator. de cappar. diacurc. dialac. &c. utemur. Et quidem inprimis Lienis habeatur ratio, iſque internis & externis confortetur, libereturque ab obſtructionibus, quæ in hâc Febre ſunt frequentes. Hac curatione occurremus Quartanæ Puræ; quæ quidem accommodari poterit Nothæ, ſi habeatur ratio humoris commiſti; aut, ſi ſit ab Atrâ Bile, in humoris morbifici præparatione ea uſurpentur quæ Bilis Atræ ferociam compeſcant, domentque, frigida ſcilicet & humida.

XL.

Aer in quo degit æger, ad calidum & humidum inclinet. Abſtineat æger à cibis craſſi & tartarei ſucci, carn. ſuil. bubul. præcipuè fumo induratis, leguminibus, &c. Vtatur illis qui vim humectandi habent, ſimulque attenuandi, ovis ſorbilibus, pull. gallin. carn. vitul. hædin. quæ condiantur borrag. cappar. &c. Conveniunt & uvæ paſſæ, poma dulcia, * Potus ſit cereviſia probè defæcata, vinum oligophotum &c. * pruna, ptiſ. hord. &c. Conducit exercitatio modica; *Ambula*, inquit Palinurus apud Plaut. in Curcul. *id lieni optumū'ſt*. Alvus ſi ſponte ſuum officium non faciat, glande aut clyſtere ad id ſolicitetur. Fugiendæ denique ſummè Animi perturbationes, iſque demulcendus hilaritate & bonâ ſpe.

F I N I S.

Eximiâ Virtute, Præclarâ Eruditione Eminentiſſimo

Iuveni Viro,

ASSVERO REGEMORTERO

Supremâ Medicorum Laureâ

ATHENIS BATAVORVM

Publicè ſolemni ritu inſignito,

S. & Honorum Incrementum P.

QVæ Te Cupido? Quis ſtimulat Deus?
Famæ fames quæ ſuſcitat indolem?
Laudum quis ardor? ſigna verè
Enthea nobilioris auræ.
Quæ tanta Laurûs præmia? Quos Tibi
Poſcis Triumphos? O nove flos Opis,
Miracla Naturæ latentis
Euphroſynes benè docte niſu.
Bellator audax, prodiga mens ſuæ
Vitæ, Triumphi claret honoribus.
Mactans truces Gradivus hoſtes,
Nomine fit tituloque Victor.
Hebe maritum non niſi poſt graves
Rerum labores, pulvere bellico,
Et ſanguinis rivo madentem,
Auricomâ redimit corollâ.
Ruina Trojæ, Priamidum rogus,
Non ſerta Laurûs Æacides gerat,
Hector Phrygum ſpes ni peremptus
Ludibrium Patriæ periſſet.
Sic ille mundi terror & unica
Proles Philippi; Sic Latii metus;
Virtutis auſu tot tropæa
Auſpiciis retulêre fauſtis.
Te (credo) nunquam viderat impetu
Ferro tremendum Marſpiter hoſtibus
Inſtare per cædes, per arma,
Purpuream meruiſſe palmam.

At hoſtium Te ſanguinis innocens
Campis Agyeûs diſtinuit ſuis,
Virtus anhelantemque vidit
Palladijs meruiſſe caſtris;
Dum monſtra miles, Barbariæ luem,
Et otioſæ robur inertiæ,
Inſcitiam ſecli venenum,
Cum vitio vitioſiore,
Et ſpes Vacunæ, votaque Murciæ,
Et ſi quid uſquam Luxus iners parit,
Fex ejeratrix eruditi
Germinis, exitialis ævo,
Victor tropæis exſuperas novis,
Immiſſus Hygiæ penetralibus,
Aurata decurris per antra,
Perque lares Opis, & Deorum;
Hanc Diva mentem Strenua ſubdidit
Semper juventæ fida comes Tuæ,
Quùm Te Virum noſſet daturum
Ingenii documenta grandis;
Quam proſecutus non ſine Numine,
(Minoiden Theſeûs veluti Ducem,
Filo comes; cæcos receſſus
Semiferi penetrat juvenci)
Ad artis & Tu celſa palatia,
Arceſve degit queis pia Sanitas
Sic perpenetraſti, ſagacis
Ingenij ſtimulatus œſtro.
En quid labor non efficit improbus!
Lactata quid non laudis amoribus
Virtus! quid hauſtum corde Numen
Ardet ubi meliore flammâ!
Tali triumphos Dardanides tulit
Labore. Tali natus Agenore.
Sudore multo non veterno
Nempe Dij bona cuncta vendunt.

Merces laborum quæ venit arduo
Paranda niſu, ſuavior advenit,
Honos onus mergit tenebris,
Gloria fructibus aucta creſcit.
O macte tantâ Laudis adoreâ!
Viroque dignam ſumito jam togam,
Vmbris tenebras linque: Nox eſt
Acta Tibi, nitet igne cælum.
Recens ſalutis Poeoniæ jubar
Audis; facultas plena Tibi datur
Litare Hoſpitalitati
Re medicâ, medicoque rore.
Totas Galeni divitias tenes:
T e Coa mens, & T e Cor Apollinis
Ex aſſe morborum favillas
Et comites, famuloſque Lethi
Sic evidenter noſcere ſingula
Scitéque facto tollere pharmaco
Ops erudivit, Téque totum
In ſolio ſtatuit Salutis,
Vt penè ploret Tiſiphone Stygis,
Parcæ querantur lanificæ, Charon
Spe falſus in Navi gemiſcat,
Antè ſuam relegens ruinam.
O quos paternum qùum repetes Larem
Plauſus feremus? qualia, quanta tunc,
Docti Parentis docta Proles,
Carmina qùum venies canemus!
Nunc perge fœlix quâ graderis viâ,
Tibique Virtus nil ſinat invium,
Caſus in omnes tuta ductrix,
Præſidiumque futura vitæ.
Nec ſiſte greſſum, tende ſed altiùs
Ad templa Famæ proſpera. Nam Tibi
Hygeia majores ſpopondit
Laudis opes locuplete quæſtu.

Gratulab. ſcribit Auguſtæ Trinovantum
VENCESLAVS CLEMENS, *de Lybeo-monte.*